

Nieuwsbrief nr. 6

1 maart 2005

Via deze maandelijks e-mail nieuwsbrief informeert Publicarea u over beleidsnieuws en wetenswaardigheden uit haar eigen projecten. De nieuwsbrief wordt per mail toegezonden aan relaties van Publicarea. De verantwoording vindt u onderaan.

Natuurlijk kunt u voor meer specifieke informatie terecht op de website www.publicarea.nl of kunt u contact opnemen via info@publicarea.nl of per telefoon.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Rond de WMO zijn veel handelingen gaande. Het kabinet heeft ingestemd met de concept wettekst, die inmiddels bij de Raad van State ligt. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer nog voor deze zomer de wet behandelt, opdat invoering per 1-1-2006 mogelijk is.

Inmiddels heeft de Staatssecretaris in een brief een implementatietraject geschetst. Er wordt een ondersteuning aan de gemeenten geboden via de ontwikkeling van een “gereedschapkit” voor WMO-instrumenten en er worden invoerings- en ontwikkelpilots opgestart. De animo bij gemeenten om hieraan deel te nemen is groot: zo’n 140 gemeenten hebben zich als kandidaat aangemeld voor de proefinvoering. Hoewel het lijkt dat hiermee de WMO-trein goed op gang is, zullen er nog harde noten te kraken zijn.

In de eerste plaats krijgen we te maken met de afstemming WMO en AWBZ. Vrezen de leden van de Tweede Kamer dat gemeenten de WMO middelen onvoldoende zullen inzetten en daarmee kosten doorschuiven naar de landelijk gefinancierde AWBZ, de gemeenten – zo blijkt uit onderzoek van Berenschot – vrezen juist dat door een verdere aanscherping van de indicatiestelling voor de AWBZ er steeds meer druk zal komen op de WMO-middelen. Er is op dit punt nog het nodige debat te verwachten, want deze problematiek zal zich vertalen in de wens minimum prestatie-eisen van gemeenten te formuleren in de wet.

In de tweede plaats wijst met name de MO-groep, de brancheorganisatie van welzijnsinstellingen, er op dat in de huidige wettekst de WMO zich sterk richt op mensen met beperkingen en/of kwetsbare individuen. Daarmee wordt de WMO eigenlijk een volgende zorgwet en staat veel van het huidige welzijnswerk op de tocht. In dit verband wijst de MO-groep er op dat in 2005 gemiddeld 12 % van het budget van welzijnsinstellingen is wegbezuinigd. Dat lijkt inderdaad een punt als het centrale thema van de WMO “meedoen” is.

Al eerder hebben we in deze nieuwsbrief onze verwondering er over uitgesproken dat vanuit diverse grote Tweede Kamerfracties er voorstellen zijn gedaan om in de AWBZ een soort

ouderenconsulent functie op te nemen, terwijl op hetzelfde moment door bezuinigingen op het ouderenwerk dergelijke consultatiefuncties en vrijwilligersnetwerken worden uitgekleed. Nu is het, in de derde plaats, wel zo, dat veel welzijnsinstellingen nog onvoldoende zijn voorbereid op de komst van een veel zakelijkere werkwijze van inkoop en aanbesteding. Goed kunnen duiden wat je levert met welke kwaliteit en voor welke prijs, is nog geen gemeengoed. En dat zal wel moeten worden voor een goed functionerende WMO. Zo kan in *Zorgvisie* een kritisch artikel staan over Zweden waar de inspiratie voor de WMO vandaan is gehaald. Blijkbaar is er in Zweden kritiek op met name de versnippering en het voor de burger onduidelijke beleid dat de verschillende gemeenten (ook in Zweden de klacht te klein en teveel) blijkbaar voeren. In dit verband is het aardig dat we als Publicarea een grote thuiszorgorganisatie ondersteunen bij het WMO-proef maken.

Nu, voldoende stof voor een interessant jaar in het publiek domein, want dit gaat alle actoren aan: overheden, zorg, welzijn, woningbouw, etcetera.

Wilt u meer weten, neem gerust contact op: hettiwillemse@publicarea.nl of advanelzakker@publicarea.nl.

Interessante links

Op het internet is veel informatie te vinden voor hen die zich verder willen verdiepen in de achtergronden en feiten rond de invoering van de WMO. Voor de centraal staande relatie wonen-welzijn-zorg wijzen wij bijvoorbeeld op de site van het Sociaal Cultureel Planbureau, www.scp.nl. Op deze sites vindt u al hun publicaties, onder andere recent onderzoek naar de woonwensen van ouderen met lichamelijke beperkingen en de toekomstige ontwikkelingen rond verpleging en verzorging. Om een paar dingen te noemen: het SCP verwacht dat het uit de AWBZ halen van huishoudelijke ondersteuning op termijn zal leiden tot een extra druk (en dus kosten) op diezelfde AWBZ, maar dan voor zwaardere zorg. Het SCP wijst er namelijk op dat, in tegenstelling tot algemeen wordt aangenomen, de vergrijzing in Nederland naar Europese maatstaven eigenlijk nog moet beginnen. Nu zijn we na Ierland het land met de jongste bevolking binnen de EEG. Overigens kunnen we ook lezen dat dementie nu en in de toekomst eigenlijk maar een relatief klein probleem is: het werkelijke probleem waar de meeste ouderen mee te maken krijgen, is en wordt de beperkingen van lichamelijke aard en motoriek die veel dagelijkse handelingen tot zware opgaven maken. Tenslotte kunnen we lezen dat nu al, maar zeker een komende generatie, veel ouderen voldoende middelen hebben om flink te kunnen consumeren.

Een andere site, die velen al zullen kennen, is www.kenniscentrumwonzorg.nl. Hierop is recent een overzichtsartikel rond het scheiden wonen en zorg verschenen.

Publictable

Op 12 april organiseren wij onze derde Publictable. Het thema is ditmaal de consequenties van de invoering van de basisverzekering in de gezondheidszorg. Betekent die invoering een premiestijging voor de burger? En zo ja waarom dan? En hoe houdbaar is het stelsel de komende 20 jaar? Het thema is dit maal: "Systeemwijzigingen in het gezondheidszorgstelsel: gaet de cost voor de baet uit?" Op dit thema zal de aftrap, middels een korte inleiding, worden gegeven door de heer Ton de Bruin, verantwoordelijk voor de coördinatie van de lobby en de lange termijn strategie van het Verbond van Verzekeraars.

Relaties en opdrachtgevers van Publicarea hebben inmiddels een uitnodiging ontvangen. Heeft u ook belangstelling, dan kunt u ons dat via de mail laten weten.

Marktwerving: de omgedraaide opvattingen van ziekenhuisbestuurders en specialisten?

Met voorzichtige schreden worden de eerste stappen naar een marktwerving gezet in de ziekenhuissector. Op 10 % van de DBC-en is concurrentie en vrije prijsvorming. Het wachten

is op advertenties van de ziekenhuizen en de ziektenkostenverzekeraars. Hopelijk adverteren beide over hetzelfde gelijksoortig. De marktcondities op deze 10 % lijken fair en transparant. De praktijk en de marktmeester (de Zorgautoriteit i.o.) moeten er nog jurisprudentie op gaan ontwikkelen, vooral voor de patiënt. Wat gaat die er beter op worden? Het zou goed zijn als aan een dergelijk in de kiem groot omwentelingsproces, ook direct van meet af aan goed wetenschappelijk onderzoek verbonden zou worden.

Grappig is wel dat het lijkt of er een omkeringproces gaande is. De vrije jongens pur sang, de medisch specialisten, lijken zich af te wenden van de van oudsher door hen gekoesterde vrije marktpositie, zo zou je kunnen opmaken uit het uitvoerige artikel van Robert Kreis, chirurg en voorzitter medische staf Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk (in de Volkskrant van dinsdag 22 februari). Tegelijkertijd pleiten zes bestuurders van grote ziekenhuizen in dezelfde krant voor algehele marktwerking, met uitzondering van de spoedeisende hulp. We leven echt in een nieuw millennium.

Het glazen plafond van de verpleeghuizen. Waarom het de verpleeghuizen niet lukt positief in het nieuws te komen

Alleen al om welbegrepen eigenbelang zou je willen dat verpleeghuizen juist wel positief in het nieuws komen. Je moet er misschien ooit zelf gebruik van maken of je zit in de situatie met je eigen (schoon)vader of –moeder. De stok om te slaan is gauw gevonden. Het management natuurlijk! Het is uitermate bedroevend dat dit zo eendimensionaal in beeld komt. Ons inziens is de belangrijkste reden dat de verpleeghuissector niet zelf rechtstreeks de afspraken met toekomstige cliënten kan maken, maar misschien ook wel liever niet wil maken. Er zitten allemaal (voor de cliënt meestal nog onbekende) tussenpersonen tussen die niet namens de verpleeghuizen optreden noch namens de cliënt, maar op een geheel eigen agenda die rol spelen. Onduidelijkheid troef en daardoor stroperigheid en teveel inertie in het systeem. De inspecteurs die nu op de verpleeghuizen worden afgevuurd gaan daar verder aan bijdragen, mits zij bevoegdheden en mandaat hebben, alsook een pot met geld, om knopen door te hakken om de belemmeringen te doorbreken en de verbeteringen ook echt vorm te geven. Anders zijn we zo weer 1 ½ jaar verder en weten we dan evenveel als op dit moment. Er is zojuist 1,7 miljoen euro ESF subsidie gegeven om het glazen plafond van vrouwen in de gezondheidszorg te doorbreken. Voor het blad *Nursing* is Hetti Willemse hierover geïnterviewd. Zij zegt daarin ‘De aanpak van Women’s Care leunt eerder op de individuele ambitie van de deelnemers om hogerop te komen. Het probleem van het glazen plafond heeft mijns inziens een directe relatie met de managementcultuur en bestuursstijl van een organisatie. Vrouwen geven vaak eerder de prioriteit aan goede onderlinge verhoudingen dan aan een zakelijke aanpak van problemen, bij mannen zie je het omgekeerde. Het glazen plafond doorbreek je niet alleen door het aanbieden van een opleiding, maar ook door actief de mannelijke managementstijl binnen een organisatie te verzoenen met een vrouwelijker aanpak. Het glazen plafond is het probleem van een dominante cultuur, niet alleen het probleem van vrouwen wie het aan ambitie zou ontbreken.’

De laatste zin is makkelijk naar de verpleeghuizen te parafaseren. Want de probleemoplossingen stuiten steeds meer op een glazen plafond. Het glazen plafond is het probleem van een gestolde cultuur bij alle actoren (overheid, zorgkantoren, indicatieorganen, zelfstandige bestuursorganen, verpleeghuizen, management, medewerkers, opleidingen, ouderenbonden) en niet alleen van de verpleeghuizen of het management die het aan ambitie zou ontbreken.

Stichting Wereldpand, Amsterdams Centrum voor Vluchtelingenorganisatie

In onze vorige nieuwsbrief meldden wij de opening van het Wereldpand. Nu is de stichting ook formeel opgericht. Hetti Willemse vervuld de functie van vice-voorzitter en secretaris.

Verantwoording

Dit is de nieuwsbrief van Publicarea. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.
Indien u de niet op deze verzendlijst wil staan, klikt u dan deze link aan:

<mailto:info@publicarea.nl?subject=afmelden>

Als u dit bericht doorgestuurd hebt gekregen en juist wel op de verzendlijst wil, klik dan deze link aan:

<mailto:info@publicarea.nl?subject=verzendlijst>